

ZAKON

O IZMENAMA ZAKONA O ZABRANI RAZVOJA, PROIZVODNJE, SKLADIŠTENJA I UPOTREBE HEMIJSKOG ORUŽJA I O NJEGOVOM UNIŠTAVANJU

Član 1.

U Zakonu o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju („Službeni glasnik RS”, broj 36/09), u članu 2. tačka 8) menja se i glasi:

„8) Diskretna organska supstanca predstavlja svaku hemijsku supstancu koja pripada grupi hemijskih jedinjenja koja sadrže ugljenik, osim oksida i sulfida ugljenika i karbonata metala, a koja se mogu identifikovati po hemijskom nazivu, strukturnoj formuli, ako je poznata, i CAS broju, ukoliko je određen;”.

Član 2.

U članu 23. stav 1. reč i broj: „stava 1. zamenjuju se rečima i brojevima: „st. 1. i 2.”

Stav 2. menja se i glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana izveštaj se ne podnosi za hemijsku supstancu:

1) iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana ako je koncentracija te supstance:

a) manja ili jednaka 1% u odnosu na ukupnu masu;

b) veća od 1%, ali manja ili jednaka 10% u odnosu na ukupnu masu, pod uslovom da je godišnje proizvedeno, prerađeno ili iskorišćeno manje od 10 kilograma hemijske supstance označene sa (*) sa Liste 2, deo A, odnosno 1 tone bilo koje druge hemijske supstance sa Liste 2, deo A;

2) iz stava 1. tačka 3) ovog člana ako je koncentracija te supstance manja od 30% u odnosu na ukupnu masu.”

Član 3.

U članu 30. reč: „stava” zamenjuje se rečju: „stav”.

U tački 3) reč: „supstanci;” zamenjuju se rečima: „supstanci, i to:”.

Član 4.

U Prilogu, Listi 1, 2. i 3. reč: „registarski” briše se.

Član 5.

U Prilogu, Listi 2, tačka B, podtačka (4) reči: „S-fenil” zamenjuju se rečima: „S-fenil”.

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Osnov za donošenje ovog zakona je odredba člana 97. tačka 1. Ustava Republike Srbije prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, njen međunarodni položaj i odnose sa drugim državama i međunarodnim organizacijama; kao i tačka 9. navedenog člana Ustava Republike Srbije, prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem zaštite i unapređenja životne sredine i proizvodnju, promet i prevoz oružja, otrovnih, zapaljivih, eksplozivnih, radioaktivnih i drugih opasnih materija.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Republika Srbija je 2000. godine donela Zakon o potvrđivanju Konvencije o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju („Službeni list SRJ - Međunarodni ugovori”, broj 2/00), čime je pristupila ovoj konvenciji.

Države članice Konvencije obavezale su se da se razoružavaju uništavanjem svih zaliha hemijskog oružja koje poseduju i svih postrojenja za njihovu proizvodnju, uključujući i napušteno oružje. Da bi ostvarile ovaj cilj saglasile su se da se izradi verifikacioni režim za pojedine otrovne hemijske supstance i njihove prekursore (navedene u Listama 1, 2 i 3. Aneksa Konvencije), kako bi se osiguralo da se takve hemijske supstance koriste isključivo u dozvoljene, miroljubive svrhe. To u prvom redu podrazumeva obavezu dostavljanja Organizaciji za zabranu hemijskog oružja (u daljem tekstu: Organizacija) u Hagu godišnjih deklaracija sa detaljnim podacima koji se tiču proizvodnje, prerade, korišćenja i skladištenja otrovnih hemijskih supstanci relevantnih za Konvenciju. Takođe, ova obaveza obuhvata i prihvatanje međunarodne inspekcije i saradnju u njihovom sprovođenju.

Države članice Konvencije imaju obavezu da osiguraju da pravna i fizička lica pod njihovom jurisdikcijom striktno sprovode Konvenciju, odnosno da na nacionalnom nivou izgrade odgovarajući pravni režim kontrole (nacionalno zakonodavstvo).

Konvencija je dobila još više na značaju usvajanjem Rezolucije Saveta bezbednosti UN 1540 koja dodatno ojačava njeno sprovođenje (Glava VII Povelje UN).

S obzirom na to da je bivša SFRJ bila jedna od malog broja zemalja sa kapacitetima da proizvode hemijsko oružje i posedovala tu vrstu oružja, pristupanje naše zemlje Konvenciji imalo je višestruki značaj. Dosadašnjim odgovornim odnosom prema Konvenciji stekli smo zavidan ugled među njenim članicama, kao i u Organizaciji, na čijem očuvanju treba kontinuirano raditi. To, pre svega, podrazumeva ispunjenje svih obaveza iz Konvencije, pri čemu se uvek mora imati u vidu da upravo zbog toga što smo imali hemijsko oružje naša zemlja je predmet dodatne međunarodne pažnje (kontrole) u pogledu primene Konvencije.

Republika Srbija u potpunosti ispunjava sve svoje obaveze iz ove konvencije, redovno podnosi godišnje deklaracije i izvršava sve druge obaveze u vezi sa njenim sprovođenjem.

Zakonom o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju („Službeni glasnik RS”, broj 36/09) (u daljem tekstu: Osnovni zakon), između ostalog, propisuju se aktivnosti koje su dozvoljene Konvencijom, odnosno, njime se dalje razrađuju obaveze države članice propisane Konvencijom.

Nakon pristupanja Konvenciji prošlo je preko deset godina. Konferencija država članica (koja je osnovana kao glavni organ Organizacije koji, između ostalog, nadgleda primenu Konvencije i deluje u pravcu unapređivanja njenih ciljeva) u cilju ujednačavanja implementacije Konvencije, donela je u proteklom periodu Odluku - Uputstva koja se odnose na izmenu koncentracionih limita u zavisnosti od kojih postoji obaveza da domaća pravna odnosno fizička lica (u skladu sa Zakonom o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju) podnose izveštaje o proizvodnji hemijske supstance sa Liste 1, 2. i 3. i diskretne organske supstance, o preradi, korišćenju i skladištenju hemijske supstance sa Liste 1. i 2, kao i podatke o fabrici, te obaveza da podnesu i informaciju o planovima za proizvodnju, preradu, korišćenje i skladištenje hemijske supstance, kao i o planovima vezanim za fabriku, pogon, odnosno postrojenje u kojima će se te delatnosti obavljati.

Kako je Osnovni zakon donet u cilju ispunjavanja obaveza koje je država preuzela donošenjem Zakona o potvrđivanju Konvencije o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju, to je neophodno da se usaglasi sa odlukom - uputstvima koju je donela Konferencija država članica, čime se postupanje naše države ujednačava sa postupanjem ostalih članova Konvencije, a kao najvažnije osigurava pravilna i potpuna primena Konvencije.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U članu 1. ovog zakona precizirano je i pojašnjeno značenje pojma „diskretna organska supstanca“, čime je značenje ovog pojma usklađeno sa domaćim propisima kojima se uređuje upravljanje hemikalijama.

U članu 2. izvršena je izmena člana 23. stav 2. Osnovnog zakona. Ovim su izmenjeni koncentracioni limiti za hemijske supstance za koje se, kao izuzetak od utvrđenog pravila, ne podnosi izveštaj nadležnom ministarstvu o proizvodnji hemijske supstance sa Liste 2. o preradi, korišćenju i skladištenju hemijske supstance sa ove liste kao ni podaci o fabrici, pogonu odnosno postrojenju za njihovu proizvodnju, preradu i korišćenje, niti informacije o planovima za proizvodnju, preradu, korišćenje i skladištenje hemijske supstance, kao i o planovima vezanim za fabriku, pogon, odnosno postrojenje u kojima će se te delatnosti obavljati.

Ovaj izuzetak od obaveze podnošenja izveštaja postoji i u Osnovnom zakonu, ali se ovim izmenama koncentracioni limiti preciznije utvrđuju. Značaj ove izmene je u tome što režim za proizvodnju hemikalija sa Liste 2. nije tako oštar, odnosno na osnovu izveštaja koje domaća pravna lica dostavljaju nadležnom ministarstvu koje o njihovoj proizvodnji obaveštava Organizaciju samo ako se proizvode u propisanim količinama i u propisanim koncentracionim limitima. Pored toga, ovim preciziranjem se obezbeđuje da domaća pravna odnosno fizička lica koja primenjuju propise kojima se uređuje zabrana razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja postupaju na istovetan način kao i lica u ostalim članicama Konvencije. Takođe, ovim država osigurava jednaku primenu Konvencije na svojoj teritoriji.

U čl. 3, 4. i 5. izvršena je pravnotehnička redakcija i ispravljene greške uočene u Osnovnom zakonu.

Članom 5. propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije jer izvršavanje ovog zakona spada u redovne poslove ministarstva nadležnog za odbranu kao i ministarstva nadležnog za upravljanje hemikalijama, odnosno u budžetu Republike Srbije već su obezbeđena sredstva za obavljanje ovih poslova.

V. ANALIZA EFEKATA

Predloženim zakonom o izmenama Zakona o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju ne dira se u suštinska rešenja data u Zakonu o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju. Izmene se odnose na preciziranje koncentracionih limita hemijskih supstanci za koje ne postoji obaveza domaćih pravnih lica da nadležnom ministarstvu podnose propisane izveštaje, čime se osigurava jednaka primena Konvencije u svim država potpisnicama.

Određivanje problema koji zakon treba da reši

Ovim izmenama potrebno je usaglasiti domaći propis sa izmenama relevantnog EU propisa i time osigurati striktno sprovođenje i ispunjavanje obaveze Republike Srbije koju je preuzela u skladu sa Konvencijom.

Cilj koji se postiže

Zakon o zabrani razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja i o njegovom uništavanju na ovaj način usklađuje se sa novodonetom Odlukom - Uputstvima glavnog organa Organizacije, i osigurava se striktno sprovođenje i ispunjavanje obaveze Republike Srbije koju je preuzela u skladu sa Konvencijom.

Da li su razmatrane druge mogućnosti za rešenje problema?

Druge mogućnosti nisu razmatrane imajući u vidu da je samo zakonom kojim se uređuju zabrane razvoja, proizvodnje, skladištenja i upotrebe hemijskog oružja moguće izmeniti pojedine zakonske odredbe.

Zašto je donošenje zakona najbolje rešenje problema?

Samo zakonom je moguće izmeniti odredbe utvrđene Osnovnim zakonom.

Na koga će i kako uticati rešenja predložena u zakonu?

Ovaj zakon će imati pozitivan uticaj na:

Naučne i vojne institute, privredna društva i druga pravna lica, vlasnike, odnosno korisnike fabrika, pogona odnosno postrojenja koji su u skladu sa Osnovnim zakonom u obavezi da podnose izveštaje nadležnom ministarstvu. Ovim izmenama jasnije je određeno za koje koncentracione limite za hemijske supstance ne postoji obaveza podnošenja izveštaja.

Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima, privredi, posebno malim i srednjim privrednim društvima?

Ovaj zakon ne stvara nove obaveze za građane, privrednu, mala i srednja privredna društva, pa samim tim ne izaziva ni nove troškove primene.

Da li pozitivni efekti donošenja zakona opravdavaju troškove njegove primene?

Nema novih troškova primene ovog zakona, a pozitivni efekti po privredu ogledaju se u preciziranju situacija kada pravna lica ne moraju da podnose utvrđene izveštaje, odnosno u kojim situacijama ne moraju da troše svoje resurse na sačinjavanje ovih izveštaja.

Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Ovim zakonom ne utiče se na rešenja iz osnovnog zakona te ovaj zakon nema uticaj na pojavu novih privrednih subjekata i tržišnu konkurenciju.

Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o zakonu?

Javna rasprava o ovom zakonu nije sprovedena, imajući u vidu da se ovim zakonom vrši samo usklađivanje sa relevantnim EU propisima i njime se ne dira u suštinska rešenja Osnovnog zakona. Zbog navedenog na izmene ovog zakona ne bi se moglo uticati kroz javnu raspravu.

Predlagač je ovaj zakon dostavio na mišljenje svim zainteresovanim stranama.

Koje će se mere tokom primene zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava?

S obzirom da se ovim izmenama suštinski ne menja osnovni zakon, sve mere koje će se preduzimati da bi se ostvario cilj osnovnog zakona preduzimaće se i tokom primene ovog zakona.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku predlaže se u skladu sa odredbom člana 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12” – prečišćen tekst), a imajući u vidu da bi nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad organa i organizacija, te po ispunjavanje obaveza Republike Srbije preuzetih Konvencijom.